İşçilik Alacağında Gerekçeli Karar

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Anayasa Mahkemesi İkinci Bölüm	18.02.2026	İhlal

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2022/63958	2022/63958	Anayasa m.36, 6216 SK m.50

ÖZET

İşçilik alacağı davası, çıkış kodunun istifa olarak bildirilmesi esas alınarak reddedilmiştir. Anayasa Mahkemesi, dosyada istifa dilekçesi bulunmadığına ve ispat yüküne ilişkin esaslı iddiaların hiçbir derecede tartışılmadığını belirterek gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/iscilik-alacaginda-gerekceli-karar-hakki-aym-2022-63958/ →

Karar metni

Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ — İKİNCİ BÖLÜM — ŞEYMA BIYIK BAŞVURUSU (Başvuru Numarası: 2022/63958) —
Karar Tarihi: 18/2/2026

Başkan: Basri BAĞCI — Üyeler: Yıldız SEFERİNOĞLU, Kenan YAŞAR, Ömer ÇINAR, Metin KIRATLI — Raportör: Mehmet Yavuz YAŞAR

I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru; işçilik alacaklarının tahsili amacıyla açılan davada sonuca etkili iddiaların kararda karşılanmaması nedeniyle gerekçeli karar hakkının, yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle de makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

2. Başvurucu 1/7/2010 tarihinde özel bir firmada işçi olarak çalışmaya başlamış, 18/10/2014 tarihi itibarıyla işten ayrılmıştır. Başvurucu, fazla mesai ve hafta tatili mesailerinde çalışması yönünde kendisine mobbing (bezdiri) uygulandığını, yıllık izinlerinin kullandırılmadığını, resmî tatillerde izin kullandırılmayarak çalıştırıldığını ve ücretinin tam olarak yatırılmadığını, iş akdini haklı nedenlerle feshettiğini iddia etmiştir.

3. Başvurucu, eksik ödenen işçilik alacaklarının tahsili talebiyle Karaman İş Mahkemesi (Mahkeme) nezdinde alacak davası açmıştır. Mahkeme, yargılama sürecinde farklı tarihlerde

duruşmalar açarak tarafların iddia ve itirazları ile tanıkları dinlemiş, ilgili belgeleri dosyaya getirtmiş, alacak kalemlerine ilişkin bilirkişi incelemesi yaptırmıştır.

4. Mahkemeye sunulan 24/1/2022 tarihli hesap bilirkişisi raporunda, başvurucuya ödenmesi gereken kıdem tazminatı tutarının 5.321,87 TL olduğu, yıllık izin ücretinin bulunmadığı ve fazla çalışma ile hafta tatili ücretlerinin de zamanaşımına uğradığı belirtilmiştir. Bilirkişi raporunda ayrıca davalı tarafça başvurucunun işten çıkış kodunun istifa olarak belirtildiği tespiti yapılmıştır. Başvurucu, bilirkişi raporu sonrası Mahkemeye sunduğu 14/3/2022 tarihli beyan dilekçesinde dosyada istifa dilekçesinin bulunmadığını, istifanın varlığının ispat yükünün davalı işverenin üzerinde olduğunu ve iş akdinin birden fazla haklı nedenle feshedildiğini iddia etmiştir. Davaya cevap veren davalı işveren ise başvurucunun istifa ettiğini, bu kapsamda feshin haklı nedene dayanmadığını, tüm alacaklarının başvurucuya ödendiğini ileri sürmüştür.

5. Mahkeme yargılama sonucunda 11/4/2022 tarihli kararla davanın reddine kesin olarak hükmetmiştir. Gerekçeli kararda başvurucunun davalıya ait işyerinde 1/7/2010-18/10/2014 tarihleri arasında çalıştığını, başvurucunun davalı nezdindeki çalışmalarından doğan kıdem süresinin 4 yıl 3 ay 17 gün olarak gerçekleştiğini, son aylık brüt ücretinin 1.134 TL, son günlük brüt ücretinin ise 37,80 TL olduğunu belirlemiştir. Mahkeme gerekçesinde ayrıca davalı tarafından başvurucunun işten çıkış kodunun Sosyal Güvenlik Kurumuna istifa olarak bildirildiğinin altını çizmiştir. Mahkeme bu tespitlerden hareket ederek başvurucunun alacak taleplerinin belirlenmesi amacıyla dosyanın bilirkişiye tevdi edildiğini, düzenlenen bilirkişi raporuna göre de başvurucunun iş sözleşmesinin istifa etmesi suretiyle sona erdiği kanaatine ulaşarak davanın reddine karar vermiştir.

6. Başvurucu, nihai kararı 30/5/2022 tarihinde öğrendikten sonra 16/6/2022 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

7. Başvurucu, anılan karara karşı istinaf kanun yoluna da başvurmuştur. Başvurucu istinaf dilekçesinde, davalı tarafın istifa dilekçesi sunduğunu iddia etmesine karşın böyle bir durumun mevcut olmadığını belirterek Mahkemece istifa ettiğinden bahisle davasının reddedilmesinin hatalı olduğunu ifade etmiştir. Başvurucu dilekçesinde ayrıca kendisi açısından birden fazla haklı nedenle fesih sebebinin mevcut olduğunu ileri sürmüştür. Konya Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesi (Bölge Adliye Mahkemesi) 31/5/2024 tarihli kararıyla istinaf talebini reddetmiştir.

8. Başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

II. DEĞERLENDİRME

A. Gerekçeli Karar Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

9. Başvurucu; dosyada istifa dilekçesinin bulunmadığını, istifanın varlığının ispat yükünün davalı işverenin üzerinde olduğunu ve iş akdinin birden fazla haklı nedenle feshedildiğini ancak bu durumun Mahkemece irdelenmediğini iddia ederek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

10. Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder. Başvuru, adil yargılanma hakkının güvencelerinden olan gerekçeli karar hakkı kapsamında incelenmiştir.

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

12. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkı, kişilerin hakkaniyete uygun bir şekilde yargılanmalarını sağlamayı ve bu amaca uygunluk yönünden yargılamanın denetlenmesini amaçlamaktadır. Mahkeme kararlarının, davanın temel maddi ve hukuki sorunları ile taraflarca ileri sürülen ve davanın sonucunu etkileyen iddia ve itirazlar hakkında delillerle bağ kurulmak suretiyle yeterli gerekçe içermesi zorunludur. Uyuşmazlığın hukuki ve maddi sorunlarıyla ilgisiz değerlendirmelere kararda yer verilmesi de gerekçeli karar hakkıyla bağdaşmamaktadır. Karar gerekçesinin belirtilen unsurları taşıması, yargılamanın adil yargılanma hakkı güvencelerine uygun şekilde yürütülüp yürütülmediğinin taraflarca öğrenilmesini sağladığı gibi ayrıca demokratik bir toplumda kendi adlarına verilen yargı kararlarının sebeplerini toplumun öğrenmesinin sağlanması için de gereklidir (bkz. Sencer Başat ve diğerleri [GK], B. No: 2013/7800, 18/6/2014, §§ 31, 34).

13. Diğer taraftan kanun yolu incelemesi yapan merciinin, yargılamayı yapan mahkemeyle aynı sonuca ulaşması ve bunu aynı gerekçeyi kullanarak veya aynı atıfla kararına yansıtması, kararın gerekçelendirilmiş olması bakımından yeterli görülebilir. Bununla birlikte ilk derece mahkemesince karşılanmayan veya ancak ilk defa kanun yolu merciinde ileri sürülebilecek nitelikteki esaslı iddia ve itirazların kanun yolu merciince de değerlendirilmemesi gerekçeli karar hakkının ihlaline yol açabilir (bkz. Mehmet Yavuz [1. B.], B. No: 2013/2995, 20/2/2014, § 51).

14. Başvuru konusu olayda yargılamayı yürüten Mahkemece tanıkların dinlendiği, bilgi ve belgelerin toplandığı, bilirkişi incelemesi de yaptırılmak suretiyle bir sonuca varıldığı görülmüştür. Ancak başvurucunun dosyada davalı tarafça iddia edilen istifa dilekçesinin bulunmadığı, istifaya ilişkin ispat yükünün davalı işverenin üzerinde olduğu ve iş akdinin birden fazla haklı nedenle feshedildiğine yönelik iddialarının hem ilk derece mahkemesince hem de Bölge Adliye Mahkemesince değerlendirilmediği anlaşılmıştır.

15. Eldeki olayda Mahkemenin başvurucunun lehine sonuç doğurma ihtimali olan iddialarını dikkate almaksızın karar verdiği anlaşılmaktadır. Bu kapsamda Mahkeme, başvurucunun söz konusu iddialarını değerlendirmemiş, kararında tartışmamıştır.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

B. Makul Sürede Yargılanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

17. Başvurucu, yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

18. Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Veysi Ado ([GK], B. No: 2022/100837, 27/4/2023) kararında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede Anayasa Mahkemesi 9/1/2013 tarihli ve 6384 sayılı Kanun'un geçici 2. maddesinde 28/3/2023 tarihli ve 7445 sayılı Kanun'un 40. maddesi ile yapılan değişikliğe göre 9/3/2023 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla derdest olan, yargılamaların makul sürede sonuçlandırılmadığı iddialarıyla yapılan başvurulara ilişkin olarak Tazminat Komisyonuna başvuru yolu tüketilmeden yapılan başvurunun incelenmesinin bireysel başvurunun ikincil niteliği ile bağdaşmayacağı neticesine varmıştır. Somut başvuruda da anılan kararda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır.

19. Açıklanan gerekçelerle makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

III. GİDERİM

20. Başvurucu; ihlalin tespiti, yeniden yargılama yapılması ile tür ve miktar belirtmeksizin tazminat talebinde bulunmuştur.

21. Başvuruda tespit edilen anayasal hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar ve zorunluluk bulunmaktadır. Anayasa'nın 148. ve 153. maddeleri ile 6216 sayılı Kanun'un 50. ve 66. maddeleri uyarınca ihlal kararının gönderildiği yargı mercilerinin yapması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatıp Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında belirtilen ilkelere ve gerekçelere uygun biçimde yürütülecek yargılama sonunda hak ihlalinin nedenlerini gidererek yeni bir karar vermektir.

22. Öte yandan hak ihlali kararından Anayasa Mahkemesinin davanın neticesiyle ilgili bir tutum sergilediği sonucu çıkarılmamalıdır. Anayasa Mahkemesince verilen hak ihlali kararı uyuşmazlığın sonuçlarından bağımsız olup davanın kabulüne, reddine ya da beraate veya mahkûmiyete karar verilmesi gerektiği anlamına gelmemektedir. Kural olarak yargılamanın her aşamasında olduğu gibi ihlalin sonuçlarını gidermek üzere yeniden yapılacak yargılama sonunda da delillerin dava ile ilişkisini kurma ve bunları değerlendirip sonuç çıkarma yetkisi ilgili mahkemelere aittir.

23. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasının yeterli bir giderim sağlayacağı anlaşıldığından tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

IV. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle; A. 1. Gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA, 2. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA, B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE, C. Kararın bir örneğinin gerekçeli karar hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Karaman İş Mahkemesine (E.2021/379, K.2022/437) GÖNDERİLMESİNE, D. Başvurucunun tazminat talebinin REDDİNE, E. 664,10 TL harç ve 40.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 40.664,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE, F. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve

Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA, G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 18/2/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.